

skrække Folk. Man er bange for, at hvis man tager hele Jordværdien paa een Gang, skal Folk faa Øjnene op for, hvad der egentlig foregaar, og saa sige: Nej. Hvis det er det, man vil, finder jeg det ikke fuldt moralsk. Det er bare for at dække sig, man stiller sig paa det indtagne Standpunkt: det skal komme lidt efter lidt; Folk maa ikke vide, hvad der foregaar. Men hvis det er den Vej, de Herrer vil igennem, er der den uhyre Skavank derved, at hvis man begynder med en systematisk Inddragning, Ekspropriation af Jordværdien paa den Maade, vil Resultatet uvægerlig blive, at de laante Kapitaler, som staar i Jorden, under en eller anden Form vil blive draget ud. Der kan dertil siges, at de maaske er uopsigelige. Ganske vist, Amortisationsperioden igennem kan man vel ikke undgaa at lade dem blive staaende. Men saa vil Resultatet blive, at der nægtes nye Laan. Og jeg gad egentlig vide, om det vil være til Fordel for Samfundet, om den Kapital, som er anbragt i Ejendomme, paa den Maade skulde smøge sig ud af den og blive fri, for det er det, den bliver. Den bliver fri for det Tab, som den uvægerlig skyder over paa Jordbesidderen alene.

Jeg ser ikke anden Fordel ved Fremgangsmaaden end, at man lister dette ind i Folk, uden at de aner det. Jeg vil imidlertid sige, at jeg tror, man kan spare sig denne Lempelse overfor Folk i saa Henseende, thi naar den Periode med høje Priser, som vi sidder i nu, afløses — hvad vel ingen er i Tvivl om at den vil blive — med faldende Jordpriser — hvor dybt de vil falde, ved jeg ikke, men naar vi er kommet ned mod Bunden med de faldende Jordpriser — skulde jeg tage meget fejl, om Folk ikke var tilstrækkeligt fornøjede med Jordprisens Falden, og om ikke de vil sige som saa: Nu har vi haft en tilbagegaaende Periode, Jorden er faldet for os i Værdi fra Dag til Dag; maa vi nu ikke være fri for yderligere at faa den sænket ved Hjælp af en ekstraordinær Skat paa Jorden! Jeg tror med andre Ord, at den Periode, vi gaar i Møde med nedadgaaende Tider, vil tage det sidste Liv af den Tanke, der tumles med om at faa Jordværdien bragt ned til Nul ved Hjælp af Skat. Jordværdien skal vistnok komme dybt nok ned endda uden det, derom kan de Herrer være overbeviste.

Jeg vender nu et Øjeblik tilbage til Spørgsmaalet om Vurdering; som jeg sagde før, saa jeg helst en adskilt Vurdering af Jord og Bygninger. Men er vi i Stand til at foretage den Vurdering? En af de ærede

Talere i Gaar, vistnok det ærede Medlem fra Lejre, mente, at det vilde være lettere at vurdere Jorden, end det vilde være at vurdere den samlede Ejendom. Det tvivler jeg meget om. I alt Fald er de Erfaringer, jeg har fra Resultatet af Jordvurderingen, af en ganske anden Natur. Det kan have sin Vanskelighed at vurdere en Ejendom og vurdere den saadan, at Niveauet bliver nogenlunde ens over Landet, det ved vi alle. Jeg mener nu, at de sidste Vurderinger i saa Henseende er væsentlig bedre end de første. Der skal Tid til, at Vurderingsmændene og Folk bliver opdraget dertil. Alene af den Grund anser jeg det for at være tvivlsomt, om man nu kan gennemføre den nye Form for Vurdering, den særskilte Jord- og Bygningsvurdering. Men lad være, at vi i nogen Tid skulde staa famlende; jeg finder mig i det og mener, at hvis vi er i Stand til at faa det gennemført, selv om det skulde tage et Par Omgange, er det en Fordel, vi maa søge at opnaa.

Men hvorledes skal vi faa det gjort? Vi staar der overfor betydelige Vanskeligheder. I det Øjeblik vi vurderer en Ejendom og faar det gjort saa godt, som de teknisk kyndige er i Stand til — skal vi sige, at den er vurderet til 75 000 Kr. —, og bagefter skal til at se, hvor stor en Del der falder paa Jorden, og hvor stor en Del der falder paa Bygningerne, saa tror jeg, at man i de allerfleste Tilfælde vil komme en lille Smule galt af Sted. Jeg kan godt tænke mig, at Jorden i denne Ejendom til en Værdi af 75 000 Kr. var f. Eks. 50 000 Kr. værd, og at Bygningerne ved nærmere Eftersyn viste sig ogsaa at være 50 000 Kr. værd. Hvis Resultatet blev, at den samlede Sum paa Jord og Bygninger er højere end den samlede Ejendomsværdi, hvorledes vil man saa beskatningsmæssigt ordne sig i saa Henseende? Det staar for mig som et Punkt, som det vil være uhyre vanskeligt at komme ud over. I det Øjeblik man nemlig siger: 75 000 Kr. Ejendomsværdi skal være det fundamentale, og derind i skal det andet presses, hvorledes vil man saa i det antagne Tilfælde bære sig ad? Hvorledes vil man saa presse disse Værdier, 2 Gange 50 000, ind i de 75 000? Vil man sige, at hver af Delene da maa være Halvdelen værd, saa at Jorden sættes til 37 500 og Bygningerne til 37 500 Kr.? Saa kommer man galt af Sted med Princippet: lige Skat paa lige Jord; thi et andet Sted, hvor Bygningerne ikke er saa værdifulde, bliver der ikke saa meget at fradrage for dem. Der er der altsaa en Vanskelighed. Men i det Øjeblik man paa den anden Side siger: Jorden er 50 000 Kr. værd,